

Yttrande till fullmäktige med anledning av anmärkning från revisorerna mot barn- och utbildningsnämnden

Bakgrund

Bokslutet för barn- och utbildningsnämnden år 2022 hamnade på minus 2,1 mnkr. Det som orsakade det höga underskottet var främst överanställningar i grundskolan, men även kostnader för skolskjuts överskred budgeten på grund av en extra skolbuss samt höga kostnader för anpassad skolskjuts. De höga personalkostnaderna i verksamheten följde med in i 2023 med anledning av att de stora behov som fanns inom grundskolan kvarstod även under vårterminen 2023. Dessutom blev förvaltningen av med relativt stora statsbidrag; skolmiljarden och ersättning för sjuklöner, som kommunen tidigare hade erhållit under pandemin 2021–2022.

Bokslutet för 2023 landade på ett underskott på 13,6 mnkr, varav verksamheten motsvarade en tredjedel av det totala. Hyresökningen blev 8,8 % högre än budgeterat, även den motsvarande en tredjedel av det totala underskottet. Interkommunal ersättning och skolskjuts utgör den resterande delen av underskottet. Hyresavgifter och interkommunal ersättning är kostnader nämnden inte har rådighet över.

Läsåret 2022/2023 behövde förvaltningen lägga till ytterligare en skolbuss på grund av ett ökat elevantal på en viss sträcka. Inför läsåret 2023/2024 gjordes en ruttoptimering som bidrog till att förvaltningen kunde ta bort den elfte bussen.

I revisionsrapporten för 2023 riktade revisionen en anmärkning mot barn- och utbildningsnämnden med anledning av underskottet i budgeten. Barn- och utbildningsnämnden har under året gett förvaltningen flertalet uppdrag för att verka för en budget i balans.

Beslut i syfte att nå en budget i balans

Under barn- och utbildningsnämndens sammanträde den 25 april 2023 presenterades en ekonomisk uppföljning för perioden januari – mars 2023 som visade på underskott. Förvaltningen tog i samband med uppföljningen fram ett förslag på åtgärder för en budget i balans. Åtgärderna skulle innebära minskade kostnader med 6,3 mnkr, där Lekebergsskolan F-6 skulle påverkas mest. Barn- och utbildningsnämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag om åtgärder, och gav i uppdrag att redovisa en uppföljning av åtgärderna för nämnden i samband med föredragningen av prognos 2 i september 2023.

Barn- och utbildningsnämndens ordförande bad förvaltningen att inkomma med en risk- och konsekvensanalys kring de förändringar som skulle ske på Lekebergsskolan F-6. Förvaltningen presenterade risk- och konsekvensanalysen på nämnden den 23 maj 2023. Nämnden gav då förvaltningen i uppdrag att kontinuerligt göra en återrapportering och utvärdering som sedan skulle redovisas till nämnden utifrån de risker som identifierats.

Under nämndens sammanträde den 5 september 2023 presenterades en delårsrapport tillsammans med prognos 2 för år 2023. I samband med detta redovisade förvaltningen en uppföljning av åtgärderna som presenterades under nämnden i april samt ytterligare åtgärder för en budget i

balans. Dessa bestod av 24 förslag (Bilaga 1) på åtgärder som berörde olika områden inom förvaltningen men främst Lekebergsskolan F–9.

På nämndsammanträdet den 3 oktober 2023 presenterade förvaltningen en ekonomisk uppföljning för september 2023, varpå nämnden beslutade att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ytterligare åtgärder för en budget i balans.

Under nämnden den 7 november 2023 presenterades prognos 3 tillsammans med ytterligare åtgärder för en budget i balans inför 2024. Nämnden beslutade att ge förvaltningen i uppdrag att göra en risk- och konsekvensanalys för de föreslagna åtgärderna. Det beslutades även att förvaltningen kontinuerligt skulle rapportera uppföljningen utifrån riskerna. Detta så att nämnden skulle kunna följa ifall det hade någon påverkan på eleverna och personalens arbetsmiljö samt utbildningens kvalitet.

Under nämnden den 12 december 2023 presenterade förvaltningen en risk- och konsekvensanalys för de åtgärder som hade tagits fram under nämnden i november (bilaga 2). Nämnden beslutade att godkänna risk- och konsekvensanalysen.

Vidtagna åtgärder

Förvaltningsgemensamt vidtogs åtgärder motsvarande 1,6 mnkr, varav två vakanta rektorstjänster som inte tillsatts bidrog till minskade kostnader med 0,6 mnkr. En sjukskrivning inom förvaltningen som inte ersattes bidrog till minskade kostnader med 0,3 mnkr kronor. Från och med höstterminen minskade antalet skolbussar från elva till tio, vilket bidrog till minskade kostnader med 0,5mnkr. Kommunen ingick även ett nytt avtal med regionen om anpassad skolskjuts som resulterade i minskade kostnader med 0,2 mnkr.

Lekebergsskolan 7–9 minskade sina kostnader motsvarande 1,5 mnkr under höstterminen. Detta genom tjänstledigheter utan vikarier, minskning av en tjänst under hösten och omfördelning av en tjänst till vuxenutbildningen. Förvaltningens IT-tjänst omförhandlades även till en halvtidstjänst.

Lekebergsskolan F-6 minskade kostnaderna motsvarande 2,6 mnkr under höstterminen. Totalt avslutades tio tjänster från och med sommaren 2023. Där ingick både tillsvidaretjänster och visstidsanställningar, inga uppsägningar behövde göras. På nämndsammanträdet i april beslutades det att beslut om att anställa personal på Lekebergsskolan F-6 skulle fattas av förvaltningschefen resterande delen av 2023.

De åtgärder som vidtogs inom grundskolan motsvarade 4,1 mnkr. Totalt vidtogs åtgärder inom förvaltningen som resulterade i minskade kostnader med 5,7 mnkr.

Slutsats

Barn- och utbildningsnämnden har vid sex nämndsammanträden fått uppföljning av hur ekonomin har utvecklats under 2023. På nämndsammanträdet i april fick förvaltningen i uppdrag att ta fram åtgärder för en budget i balans och på nämndsammanträdet i oktober fick förvaltningen i uppdrag att ta fram ytterligare åtgärder för en budget i balans. Nämnden har löpande under året redovisat

ekonomi och åtgärder för kommunstyrelsen enligt uppsiktsplikten. Även om nämnden inte kom i mål med att få en budget i balans anser barn- och utbildningsnämnden att nämnden tagit sitt ansvar för att besluta om uppföljningar och åtgärder för att på sikt få en budget i balans.

Många av åtgärderna som togs fram 2023 får effekt först 2024. Att nämnden tagit den ekonomiska situationen på allvar och strävat efter hållbara och långsiktiga lösningar avspeglar sig i prognos 1 för 2024. Där styrks det att nämnden tagit sitt ansvar då resultatet prognostiseras bli betydligt bättre än 2023.

Värt att notera är att nämnden gick in i 2023 med överanställningar motsvarande 10 årsarbetare. Av det totala underskottet är det bara en tredjedel som härrör från nämndens egna verksamheter. Den största delen av underskottet härrör från ökade hyreskostnader och interkommunal ersättning, det vill säga kostnader nämnden inte har rådighet över.

Nämnden bedriver lagstadgad verksamhet enligt skollagen och är skyldig att bedriva läroplansenlig undervisning av hög kvalitet och främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Vid åtgärder för budget i balans gäller det att vara varsam och ta hänsyn till barn, elever och medarbetares bästa.

Nämnden kan stå för sitt agerande under verksamhetsåret 2023 och kan inte se hur nämnden skulle kunna ha agerat annorlunda, under rådande omständigheter, för att undvika att bokslutet hamnade på ett underskott 2023.